

Ontwikkelingen op het gebied van de Informatie voor derden voor provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

In deze nieuwsbrief gaan we in op de ontwikkelingen rond de deelwaarneming en de gevolgen daarvan voor gemeenten met minder dan 20 000 inwoners. Verder besteden we aandacht aan twee problemen die veel gemeenten en provincies tegenkomen bij het opstellen van de Iv3: de behandeling van toegevoegde rente over voorschotten en van investeringen in materiële vaste activa in uitvoering.

Einde Iv3 kwartaal kleine gemeenten in zicht

De Ministeries van Binnenlandse Zaken en Financiën en de VNG hebben afgesproken om over te gaan op een zogenaamde deelwaarneming op kwartaalbasis. Daarbij hoeven gemeenten met minder dan 20 000 inwoners geen Iv3-kwartaalcijfers meer in te sturen.

Deze deelwaarneming gaat in als twee opeenvolgende kwartalen 95% van de gemeenten met 20 000 inwoners of meer tijdig een kwalitatief voldoende Iv3-matrix instuurt. In het tweede kwartaal 2010 heeft 87% van deze grotere gemeenten tijdig en goed ingestuurd. Als in het derde en vierde kwartaal dit percentage 95% of meer bedraagt, dan is de deelwaarneming in het eerste kwartaal 2011 een feit. Het invoeren van de deelwaarneming heeft alleen betrekking op de kwartaalcijfers. Alle gemeenten moeten begrotings- en jaarcijfers blijven aanleveren.

Om te voldoen aan de steeds zwaardere kwaliteitseisen die Eurostat stelt is het noodzakelijk dat de gemeenten het CBS van goede informatie voorzien. De vijf huidige kwaliteitstoetsen van het CBS borgen onvoldoende de kwaliteit van de aangeleverde gegevens. Daarom wordt een aantal aanvullende kwaliteitstoetsen ingevoerd. Daarnaast zullen gemeenten het CBS moeten informeren over begrotingswijzigingen.

Sinds 2009 voert het CBS al een pilot uit met nieuwe kwaliteitstoetsen. Deze beoordelen de Iv3-matrix op consistentie, volledigheid en het aanleveren conform de BVV-voorschriften. De volledigheidstoetsen stellen het CBS in staat om een goede kwartaalverdeling van de lasten en baten te maken volgens de Europese voorschriften. Maar gemeenten ervaren de volledigheidstoetsen als te belastend. Daarom is in overleg met de VNG besloten geen volledigheidstoetsen in te voeren, maar in plaats daarvan de gewijzigde begroting op te vragen. Vier aanvullende toetsen op de BBV-voorschriften

worden wel ingevoerd. Deze extra voorwaarden gelden zodra de deelwaarneming wordt ingevoerd of uiterlijk het derde kwartaal 2011. Zo kan het CBS voldoen aan de steeds strengere Europese verplichtingen terwijl de administratieve last voor de gemeenten zo laag mogelijk is.

Overheidsuitgaven lopen nog steeds sterk op

De overheid heeft in de eerste helft van 2010 ruim 7 miljard euro meer uitgegeven dan een jaar eerder. De inkomsten stegen met ruim 3 miljard euro minder hard. Hierdoor liep het overheidstekort over de afgelopen vier kwartalen op tot ongeveer 35 miljard euro, ofwel 6 procent van het bbp.

Uitgaven ruim 7 miljard euro hoger

In het eerste halfjaar van 2010 waren de uitgaven hoger dan een jaar eerder. De overheid heeft vooral meer uitgegeven aan sociale uitkeringen en voorzieningen (voornamelijk AWBZ en de basiszorg). Hieraan werd bijna 4 miljard euro meer uitgegeven dan een jaar eerder. Daarnaast waren de Europese afdrachten bijna 2 miljard euro hoger. Dat komt doordat er in 2009 met terugwerkende kracht kortingen zijn uitgekeerd.

Inkomsten groeien weer

De inkomsten lopen doorgaans in de pas met de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp steeg de afgelopen kwartalen weer. Ook de inkomsten namen in het eerste halfjaar van 2010 weer toe. Zij waren ruim 3 miljard euro hoger dan in dezelfde periode van 2009.

De belasting- en premiebatennamen met 4,5 miljard euro toe. De btw-opbrengsten en de vennootschaps- en dividendbelasting noteerden weer een kleine stijging. De opbrengsten uit de loon- en inkomstenbelasting stagneerden in tegenstelling tot 2009. De premiebatennamen daarentegen wel nog met 2 miljard euro toe. De stijging van de overheidsinkomsten werd gedempt door lagere rente- en dividendopbrengsten en door lagere aardgasbaten.

Bron: Webmagazine, maandag 4 oktober 2010: Overheidsuitgaven lopen nog steeds sterk op
www.cbs.nl>Publicaties>Webpublicaties

Opbrengst rioolheffing in tien jaar verdubbeld

Gemeenten innen in 2010 naar verwachting twee keer zo veel rioolbelasting als in 2000.

Nederlandse gemeenten verwachten dit jaar 1 303 miljoen euro op te halen aan rioolheffing, tegen 651 miljoen euro in 2000. De verdubbeling van de opbrengst vloeit voor een deel voort uit een lastenstijging. De afgelopen zes jaar zijn de lasten voor riolering met gemiddeld 4,2 procent per jaar gestegen. De opbrengst van de rioolheffing nam in dezelfde periode met 7,3 procent per jaar toe.

De opbrengst van de rioolheffing is ook gestegen omdat gemeenten de lasten voor riolering meer dan voorheen uit de rioolheffing financieren en minder uit de algemene middelen. In 2004 werd 84 procent van de rioleringslasten uit de rioolheffing bekostigd; in 2010 is dit bijna 100 procent.

Bron: Webmagazine, maandag 9 augustus 2010
Opbrengst rioolheffing in tien jaar verdubbeld
www.cbs.nl/Publicaties/Webpublicaties

Rentetoevoeging voorschotten Rijk gewijzigd

Artikel 44 lid 2 van het BBV is in 2008 gewijzigd. Ontvangen voorschotten van Rijk en Europese overheid worden niet langer onder de voorzieningen, maar onder de overlopende passiva opgenomen. Dat heeft gevolgen voor de (verplichte) rentetoevoeging.

Vóór de wijziging van artikel 44 lid 2 van het BBV storten gemeenten en provincies ontvangen voorschotbedragen van de Nederlandse en Europese overheid in een voorziening. Voor deze voorzieningen wordt door het Rijk vaak een verplichte jaarlijkse toevoeging, gelijk aan de rentevoet, opgelegd. Deze toevoeging vond plaats in de Iv3-matrix door middel van de journalpost:

Lasten functie xxx, categorie 6.0

Aan voorzieningen (P12), categorie 6.0.

Na wijziging van artikel 44 lid 2 van het BBV moeten deze voorschotbedragen niet meer onder de voorzieningen, maar onder de overlopende passiva worden opgenomen. De rentetoevoeging levert nu problemen op. Aan de financiële balanspost overlopende passiva (P29) in de Iv3-matrix is namelijk uitsluitend een financiële transactie verbonden en niet een verrekening van lasten/baten met de reserves en voorzieningen.

De vraag hoe deze rentetoevoeging in de Iv3-matrix moet worden verantwoord is actueel sinds de invoering van het plausibiliteitsoordeel Iv3 vanaf het eerste kwartaal van 2010. Dit oordeel wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken meegenomen in het kader van de uitvoering van het maatregelenbeleid (zie de BZK-circulaire van 1 juli 2009).

Het plausibiliteitsoordeel bestaat uit vijf toetsen. Volgens toets 2 kunnen mutaties op financiële balansposten alleen worden weergegeven met de categorieën 'financiële transacties'. Dit is voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen categorie 5 en voor provincies categorie 7. Het gebruik van een andere categorie bij financiële balansposten is niet juist.

Het CBS stelt (ten behoeve van de Iv3) voor om de vermeerdering van de passiva door rentetoevoeging als een 'financiële transactie' in de exploitatie te boeken. De verrekening zou moeten geschieden door middel van de journalpost:

Lasten functie xxx, categorie 5.8

Aan overlopende passiva (P29), categorie 5.8.

Bij provincies geldt hier categorie 7.8.

Verantwoording materiële vaste activa in uitvoering

De Iv3-matrix bevat een verdeling van de materiële vaste activa in zeven typen vaste activa, lopend van 'gronden en terreinen' (A121) tot 'overige materiële vaste activa' (A129).

Een aantal gemeenten onderscheidt daarnaast in hun administratie de balanspost 'vaste activa in uitvoering'.

De post 'materiële vaste activa in uitvoering' komt echter niet voor in de Iv3-matrix.

De vaste activa in uitvoering moeten in principe worden verantwoord op de balanspost waar het betreffende activum thuishoort. Dus de uitgaven aan een weg in uitvoering, indien geactiveerd, horen thuis op de balanspost 'grond-, weg- en waterbouwkundige werken'. Indien de administratie van de gemeente dit niet toelaat, kan de gemeente kiezen voor verantwoording van de activa in uitvoering op de bestaande balanspost 'overige materiële vaste activa' (A129).

Colofon

De KREDO-nieuwsbrief is een uitgave van bureau KREDO van het CBS. Bureau KREDO ondersteunt en verwerkt de financiële verslaglegging volgens de Iv3-regeling.

Tel.: (070) 337 47 08

E-mail: kredo@cbs.nl

Internet: www.cbs.nl/kredo